

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"
Освітня програма	25133 Соціологічне забезпечення економічної діяльності
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	054 Соціологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	25133
Назва ОП	Соціологічне забезпечення економічної діяльності
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Гвоздецька Богдана Григорівна, Шевченко Тарас Тарасович, Сальнікова Світлана Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	30.10.2024 р. – 01.11.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://web.kpi.kharkov.ua/sp/wp-content/uploads/sites/95/2024/10/vidomosti-pro-samoozinuvannya-054.pdf
Програма візиту експертної групи	http://web.kpi.kharkov.ua/sp/wp-content/uploads/sites/95/2024/10/programa-vizity.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

В умовах дії правового режиму воєнного стану Університет провадить освітній процес у дистанційному форматі, підтримуючи політику довіри, якості та безпеки. Позитивними практиками щодо роботи в таких умовах є налагоджений віддалений доступ до баз даних та ресурсів університету, наявність сертифікованого укриття та розміщення персоналу у будівлях, що знаходяться поруч нього. Адміністрація Університету дбає про збереження людського капіталу, дотримуючись процедури переукладання контрактів на п'ять років. ЗВО має широке коло роботодавців та випускників, потенціал якого у згаданих умовах не повною мірою залучає до реалізації ОПП, та міжнародних партнерів, наукові напрацювання з якими демонструють НПП. Адміністрація Університету виробила механізми забезпечення внутрішньої якості вищої освіти, які, з одного боку, спрямовані на постійний розвиток і покращення ОПП, а з іншого, потребують фахового соціологічного підходу задля дієвості опитувань і їх відповідності вимогам анонімності та конфіденційності даних. Багато положень, освітні програми, силабуси, тощо, Університет оновлює щороку, а навчально-методичні матеріали подає українською та англійською мовами. Щорічне перезатвердження документів є додатковим навантаженням на усіх учасників освітнього процесу в Університеті, проте наразі сприяє якості відповідних документів. ОПП відповідає місії та меті освітньої діяльності НТУ «ХПІ», потребам регіону та місцевого ринку праці, має ресурси для подальшої підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти з урахуванням наданих рекомендацій. ЕГ висновковує відповідність ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» усім релевантним їй критеріям.

Недоліки

Узагальнюючи недоліки, вказані по кожному критерію, ЕГ виокремлює наступні: (1) ОП потребує увиразнення щодо сфери економічної діяльності, структурно-логічної визначеності та посеместрової збалансованості в частині досягнення РН обов'язковими ОК, врахування освітньої інклюзії. (2) Ситуативна залученість до покращення ОПП випускників та роботодавців, недостатнє використання їхнього потенціалу щодо змістового наповнення вибірових ОК та аудиторного викладання. (3) Невизначеність у переліку вибірових навчальних дисциплін різних років навчання через щорічне оновлення ОП, а також у процедурах оновлення і перезатвердження ОП. (4) Не використання можливостей академічної мобільності та неформальної освіти студентами ОП. (5) Домінування письмових форм роботи недослідницького характеру. (6) Контроль поточної успішності здобувачем можливий лише безпосередньо через викладача. (7) Низький рівень обізнаності здобувачів щодо порядку оскарження процедури і результатів проведення контрольних заходів, а також студентського самоврядування щодо функціональних обов'язків. (8) Використання інструментів і методів опитування, які не забезпечують анонімності його учасників та репрезентації отриманих результатів. (9) Наявність орфографічних та лексичних помилок на сайтах університету, в нормативних документах та навчально-методичних матеріалах; відсутність функції швидкої навігації та словесного пошуку в частині нормативних документів, розміщених у вільному доступі.

Рекомендації

З урахуванням зазначених недоліків, ЕГ надає рекомендації: (1) Сфокусувати унікальність ОП на «економічній діяльності» з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, внести визначеність у структуру матриці відповідності ПРН ОК і силабуси та зменшити диспропорцію щодо досягнення ПРН обов'язковими ОК при наступному перезатвердженні ОП; відобразити у профілі ОП освітню інклюзію. (2) Залучати випускників, роботодавців до оновлення ОПП, зокрема, до формування переліку та наповнення вибірових дисциплін, прикладних завдань, роботодавців та експертів галузі – до аудиторних занять, зокрема відобразити це у наступному перезатвердженні ОП. (3) Розглянути питання щодо наявності переліку вибірових ОК у ОП та/або процедур перезатвердження і оновлення ОП для освітніх програм з коротким циклом повної підготовки здобувачів вищої освіти (1,5/2 роки) при наступному перезатвердженні відповідного нормативного документу. (4) Посилити вивчення іноземної мови через викладання окремих ОК англійською мовою, імплементувати сертифікатні курси в структуру ОК як окремі її складові з відповідним оцінюванням при наступному перегляді силабусів. (5) Зменшити кількість письмових форм робіт (реферат, курсовий проєкт з теоретичних дисциплін) за відсутності чіткого визначення таких форм робіт у Положенні про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» на ОП другого (магістерського) рівня вищої освіти за рахунок збільшення прикладних завдань, у т.ч. із застосуванням новітніх методів аналізу даних, які потребують спеціалізованого ліцензійного програмного забезпечення, з наступного навчального року. (6) Забезпечити доступ здобувачу до відомостей поточного оцінювання через оптимальні для ЗВО електронні форми з наступного навчального семестру. (7) Донести інформацію здобувачам про контрольні заходи, порядок оскарження процедури і результатів їх проведення на початку кожного семестру, а також студентському самоврядуванню про функціональні обов'язки протягом семестру. (8) Використовувати якісні методи до малочисельних груп ОП при проведенні наступних моніторингів щодо якості освітнього процесу на ОП та спеціальні платформи для збору інформації з наступного навчального року. (9) виправити помилки на сайтах університету, в нормативних документах та навчально-методичних матеріалах, та уможливити швидку навігацію і словесний пошук для нормативних документів упродовж наступного навчального року.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

У частині загальних відомостей про ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» ВСО зазначено, що перша редакція ОП була затверджена Вченою радою НТУ «ХПІ» 25 травня 2018 р. (Протокол №5); наступна редакція ОПП, проєкт якої був розроблений в листопаді 2021 року, була перезатверджена Вченою радою НТУ «ХПІ» 27 травня 2022 р. (Протокол №4) у зв'язку із уведенням в дію Стандарту вищої освіти за спеціальністю другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН від 05.01.2021 №1). Попри те, що стандарт вищої освіти згідно наказу МОН вводився в дію з 2021/2022 року, оновлена відповідно до зазначеного стандарту ОПП набула чинності з 2022/2023 року. Крайнє оновлення ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» було цьогогоріч: перезатвердження Вченою радою НТУ «ХПІ» датоване 26 квітня 2024 р. (Протокол №4). Загалом Університет оновлює ОП щороку, таке рішення, зі слів т.в.о. ректора, було прийняте за підсумками численних акредитацій. Згідно з прийнятими у липні 2024 р. Методичними рекомендаціями щодо порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» підставою для перегляду та оновлення ОП є законодавчі зміни, зміна стандартів вищої освіти, акредитація та пропозиції будь яких стейкхолдерів, перезатвердження ОП відбувається за результатами проходження процедури акредитації. Таким чином, процедури оновлення та перезатвердження є однаковими; часових обмежень на дію програм не встановлено. Також освітньо-професійна програма «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» 054 Соціологія другого (магістерського) рівня отримала сертифікат про умовну (відкладену) акредитацію 28 березня 2024 р., чинну до 26 березня 2025 р. Структура та зміст ОП відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій: магістр – 7 рівню Національної рамки кваліфікацій та другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (<http://surl.li/dame>).

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній. Присвоєння професійних кваліфікацій не передбачене.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» сформульована відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 054 Соціологія на другому (магістерському) рівні вищої освіти та своєї специфіки: «Підготовка фахівців-магістрів, які здатні розв'язувати складні задачі і проблеми соціології дослідницького та/або інноваційного характеру; володіють необхідними фундаментальними теоретичними знаннями з соціології та практичними навичками проведення соціологічних досліджень в сфері економічної діяльності; застосовують новітні методи збору, обробки та аналізу соціально-економічної інформації із використанням інформаційно-комунікаційних технологій». Змістовно вона узгоджується з основною метою освітньої діяльності Університету, зокрема щодо підготовки «висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці фахівців для освітніх та наукових установ, органів державної влади і управління підприємств, установ та організацій всіх форм власності для відтворення людського капіталу нації та забезпечення суспільного прогресу», зазначеною в Стратегічному плані розвитку НТУ «ХПІ» на 2019-2025 роки (<https://www.kpi.kharkov.ua/ukr/ntu-hpi/strategichnyj-plan-rozvytku-ntu-hpi-na-2019-2025-roky/>), а також з його місією, головно через «реалізацію ... освітніх послуг, затребуваних основними профільними ринками; проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень...; сприяння гармонійному розвитку особистості та забезпеченні підготовки нової генерації професіоналів, здатних комплексно поєднувати дослідницьку, проєктну та підприємницьку діяльність...» (<https://www.kpi.kharkov.ua/ukr/ntu-hpi/mission/>).

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

НПП кафедри соціології і публічного управління напрацювали механізми взаємодії зі стейкхолдерами. Зокрема, думка студентів враховується за підсумками проведення анкетування щодо оцінки якості ОП (<https://web.kpi.kharkov.ua/sp/magistr-sotsiologiya-054/>), їхньої участі на засіданнях кафедри та присутності студента серед розробників ОПП. Серед пропозицій студентів: запровадження ОК з управління ризиками, поглиблене вивчення іноземної мови (ОК Іноземна мова за професійним спрямуванням має лише мінімальні 3 кредити). Комунікація із роботодавцями відбувається через конференції, круглі столи, семінари, лекції та засідання кафедри (http://web.kpi.kharkov.ua/sp/wp-content/uploads/sites/95/2024/02/VITYAG-2023_2024.pdf, http://web.kpi.kharkov.ua/sp/wp-content/uploads/sites/95/2024/02/VITYAG-2024_2025.pdf). Зустрічі із зовнішніми стейкхолдерами підтвердили наявність комунікацій (зокрема, і через повідомлення одним із роботодавців, випускником програми, про знайомство з іншим, присутнім на зустрічі, як запрошеним лектором в часи його навчання на даній ОПП). За підсумками обговорень роботодавців із гарантом програми та завідувачем кафедрою соціології і публічного управління до пулу вибірових дисциплін планується додати вивчення візуальних інструментів представлення результатів соціологічних досліджень (пропозиція Андрія Г., провідного фахівця центру соціологічних і маркетингових досліджень) та діджиталізації в місцевих органах самоврядування (пропозиція Євгенія Р., секретаря Чугуївської міської ради Харківській області). Зовнішні стейкхолдери мають виразне бачення розвитку ОПП, підкреслюють значимість вузькоспеціалізованих знань на ринку праці. До прикладу, випускники ОП та роботодавці називають необхідними знання і навички, а отже, обов'язкові і/або вибірові ОК у ОП, пов'язані із діловими відносинами в організації (управління персоналом, ведення переговорів, мирна (безконфліктна) комунікація, тощо), адаптацією до умов воєнного часу (як не допустити, сприймати і вирішувати конфлікти), тощо. Роботодавці зазначають, що серед ВД мають бути дисципліни, пов'язані із вивченням сфер/організацій, з якими є договір про співпрацю як з потенційними місцями роботи підготовленого випускника. Співпраця із академічною спільнотою відбувається головню на ініційованих САУ заходах. І роботодавці, і представники академічної спільноти рецензували ОПП, відповідні рецензії з пропозиціями додано до ОП. Таким чином інтереси та потреби груп заінтересованих сторін були враховані при формулюванні мети та програмних результатів навчання за ОП.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

У ВСО вказано, що галузевий та регіональний контекст щодо цілей та програмних результатів навчання враховувався на основі таких національного та регіонального рівня документів як Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» в частині Програми розвитку малого та середнього бізнесу, Національна економічна стратегія на період до 2030 року та Стратегія розвитку Харківської області на 2021-2027 роки в частині Розвитку підприємництва. Руслан Мигущенко, т.в.о. ректора, повідомив, що Університет постійно вивчає регіональний ринок праці, проте внаслідок російського вторгнення Слобожанщина зазнала і продовжує зазнавати великих економічних втрат і втрат людських ресурсів, тому, з одного боку, аналіз перспектив ринку праці в умовах постійних ракетних ударів та 20-кілометрової близькості фронту не є прогнозованим, з іншого, якісні кадри будуть необхідними для повоєнної відбудови України. Тож нині Університет зорієнтований на підготовку майбутніх фахівців за якісними програмами. При розробці ОПП був врахований досвід підготовки соціологів в українських ЗВО технічного профілю. У ВСО засвідчують, що досвід побудови структури ОП, змістового наповнення ОП та логіки проходження ОК був перейнятий у іноземних ОП, які реалізуються у Вроцлавському університеті, Магдебурзькому університеті ім. Отто-фон-Геріке, Вільному університеті Берліна, шляхом перегляду відповідних документів на сайтах університетів. Завідувач кафедрою соціології і публічного управління обговорював цілі та РН за ОП у Краківському економічному університеті (січень 2024) та перспективи подвійного дипломування за спеціальністю «Соціологія» у Балтійській Міжнародній Академії (липень 2023). На Відкритій зустрічі представники цих інституцій підтвердили співпрацю з кафедрою соціології і публічного управління. Ретельний аналіз ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності», головню в частині змістового наповнення ОК, показує наявність компетентностей та програмних результатів навчання, які сприяють розвитку теоретичних знань, організації наукових досліджень, окремих дослідницьких методів та методів роботи з персоналом, розмиваючи фокус ОП на «економічній діяльності».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП критерію 1. Мета ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» відповідає місії та меті освітньої діяльності НТУ «ХПІ»; зміст ОПП відповідає спеціальності, має галузевий контекст, відповідність потребам регіону та місцевого ринку праці.

Унікальність освітньої програми потребує увиразнення щодо сфери економічної діяльності. Ситуативна залученість до покращення ОПП випускників та роботодавців.

Рекомендації

Визначити місце соціолога щодо «забезпечення економічної діяльності» і акцентувати ОПП на розвиткові необхідних йому знань і навичок з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності 054 «Соціологія» при наступному перезатвердженні ОП. Ініціювати сталі обговорення зі стейкхолдерами при перезатвердженні ОП (головно в частині переліку ОК та їх змістового наповнення) та упродовж усього періоду реалізації ОПП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг кредитів ОПП у ЄКТС становить 90, з них 32 кредити відводиться на навчальні дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти. Загальний обсяг кредитів за освітньо-професійною програмою «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» відповідає п. 4 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» (90-120) та Стандарту вищої освіти спеціальності 054 Соціологія другого (магістерського) рівня (Наказ МОН від 05.01.2021 р. № 14). Обсяг окремих освітніх компонентів становить 3-6 кредитів ЄКТС, виняток становлять компоненти практичної підготовки (СПп. Переддипломна практика – 11) та підсумкової атестації (СП. Атестація – 11), що не суперечить стандарту вищої освіти; кількість ОК (кредитів ЄКТС) в межах кожного семестру – 7(30)/7(30)/4(30) відповідно. Усі вибіркові ОК мають по 4 кредити. Обсяг і кількість ОК відповідають вимогам, зазначеним у Рекомендаціях щодо оновлення та порядку формування навчальних планів першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів 2024 р. (<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/dokumenty/normativni-dokumenty/>). Обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти (у кредитах / %), поданий в ОПП в таблиці Розподіл змісту освітньої програми за групами компонентів та циклами підготовки ((19+47)/24 в кредитах або (21+52)/27 у % обов'язкові/вибіркові ОК-ти), не відповідає розподілу 58/32 кредитів обов'язкові/вибіркові ОК у ВСО та таблиці 2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми ((11+47)/(24+8) обов'язкові/вибіркові) у відповідному документі за назвою ОП. Описка у документах пов'язана зі збільшенням вибірових ОК до 32 кредитів. Освітньо-професійною програмою передбачене викладання українською та англійською мовами, відповідно усі документи (документ ОПП, навчальний план, силабуси, тощо) представлені на сторінці кафедри (<http://surl.li/indios>) двома мовами.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Структура ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» укладена відповідно до Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в НТУ «ХПІ», липень 2024 (<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/dokumenty/normativni-dokumenty/>). Зміст ОП має структуру посеместрового навчання за кількістю ОК і кредитів та відповідає навчальному плану, підготовленому згідно з Рекомендаціями щодо оновлення та порядку формування навчальних планів першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів 2024р. (<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/dokumenty/normativni-dokumenty/>). В документі за назвою ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» до п.2 Перелік компонентів освітньо-професійної програми внесено також вибіркові компоненти ОП профільної підготовки (18 ОК) та загальної підготовки (9 ОК). Структурно-логічна схема демонструє факт, що майже всі (сім) обов'язкові НД викладаються у першому семестрі (30 кредитів) і лише одна НД (6 кредитів) – у другому; третій семестр з передбачених обов'язкових ОК містить переддипломну практику та атестацію (22 кредити). З урахуванням того, що ПРН досягаються обов'язковими ОК, і посилюються вибіровими, та сумарної кількості кредитів обов'язкових ОК другого та третього семестру, можна висновкувати, що досягнути результатів навчання за цією ОПП можна за два семестри, або ж перший семестр є надто перевантаженим в сенсі досягнення необхідних ПРН. Таким чином, розподіл ОК між семестрами не є збалансованим. Гарант програми озвучила на зустрічі, що за підсумками кількарічних виборів НД студентами та з розмов з ними вона переконана у необхідності переведення деяких вибірових навчальних дисциплін до циклу обов'язкових ОК спеціальної (фахової)

підготовки. Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів не є читабельною візуально. Для циклу спеціальної (фахової) підготовки кожна ОК (крім СП. Атестація, яка не включена в матрицю) забезпечує досягнення 5 (таких є 2 ОК) або 7 (таких є 4 ОК) із 11 заявлених у ОПП ПРН. Технічне виключення, до прикладу, 2-х з 6-ти ОК – СП3 та СП4 – не завадить досягненню ПРН за ОПП. При цьому ПРН07 та ПРН08 досягається вивченням лише однієї навчальної дисципліни: СП5 та СП1 відповідно. Матриця відповідності не дає можливості чітко з'ясувати, за підсумками вивчення яких ОК – який набір РН набувається перш за все. Складається хибне уявлення, що третина ОК (СП1, СП5) є над значущою, бо лише вона забезпечує досягнення деяких ПРН, визначених Стандартом, ще третина ОК (СП2 або СП3, СПп) – значущою, бо в комплексі сприяє досягненню усіх ПРН, визначених ОП, і є практико орієнтованою, також третина ОК (СП3 або СП2, СП4) – незначущою, бо лишень 'дублює' досягнення ПРН. Формуванню загальнокультурних та громадянських компетентностей сприяють вибіркові НД з циклу загальної підготовки. Загалом обов'язкові ОК уможливають досягнення ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

У ВСО зазначений інтегративний підхід до підготовки фахівців дослідницького та практичного спрямування, в рамках якого формування соціолога-дослідника провадиться головню в рамках вивчення таких обов'язкових ОК як «Основи організації наукових досліджень», «Теоретична соціологія ХХІ століття», «Інтернет-дослідження економічної діяльності», і формування соціолога-практика – «Соціологічний супровід економічної діяльності», «Методи багатовимірної аналізу та BigData в соціології», «Методологія та методи роботи з персоналом». У ВСО зазначені вибіркові компоненти, які підсилюють РН за даним підходом, проте НД «Інтернет-технології в управлінні репутацією» відсутня у переліку вибіркових ОК і у ОПП, і у навчальному плані. Гарант пані Надія Шанідзе пояснила це тим, що станом на цей 2023/2024 н.р. ця дисципліна не була обраною. Практичний зміст предметної області представлений також Переддипломною практикою і Атестацією, тобто підготовкою та захистом кваліфікаційної магістерської роботи. Зазначений підхід відповідає предметній області соціології, зокрема диференціації дисциплін теоретичного, галузевого та прикладного спрямування; варто зауважити, що НД галузевої соціології є імплементаваними у прикладні. Випускники та здобувачі, у т.ч. іноземний студент, розповідали на зустрічі про тематику своїх кваліфікаційних робіт, предмет їхнього дослідження, застосовні методи збору і аналізу даних. Зміст ОП, тематика кваліфікаційних робіт відповідають предметній області спеціальності 054 Соціологія. ОПП не є міждисциплінарною.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Обсяг вибіркових дисциплін, процедура їх вибору студентом регулюються ЗУ «Про вищу освіту» (п. 15, ст. 62), п.10 Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ», Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір освітніх компонентів (<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/dokumenty/normativni-dokumenty/>). Студенти мають змогу обирати НД загальним обсягом у 32 кредити, або 36 % загального обсягу ОП; загальний список з 27 вибіркових НД (вибір у 1-му семестрі 6 з 18 і в 2-му семестрі 2 з 9 НД для 2-го та 3-го семестрів відповідно) внесено до ОП та НП, кожна НД має 4 кредити і форму контролю – залік. Навч.-метод. матеріали для ВД розміщені на сайті кафедри у розділі Магістр (<https://web.kpi.kharkov.ua/sp/054-sotsiologiya-magistr/>) та, згідно з ВСО, змінюються щорічно відповідно до зміненого переліку вибіркових НД. Звідси, щорічно змінюється такий перелік у перезатвердженій ОПП та новому НП. Інформування здобувачів провадиться, зі слів викладачів, здобувачів та випускників, на першій кафедральній зустрічі-знайомстві, яке викладачі організовують для студентів-магістрів на початку першого семестру, також через оприлюднення ОК вільного вибору на сторінці кафедри та університету, дирекцією інституту. Студент здійснює онлайн-вибір, заповнюючи заяву, та надсилає її куратору групи, який перенаправляє до дирекції ННІ СГТ. Обрані та обов'язкові НД вносяться до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти. Студенти підтвердили процедуру вибору НД. У Положенні про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір освітніх компонентів вказано роль гаранта ОП (не куратора). Означена плутанина ролей пов'язана з тим, що, як сказала гарантка, вона є і куратором здобувачів цієї ОП, і віднедавна її гарантом; студенти, звісно, знають її більше як куратора. Через збільшення обсягу кредитів для вибіркових ОК відповідні НД складають зміст 2-го семестру (крім 1 обов'язкової НД) і 3-го. Індивідуальна освітня траєкторія формується через вільний вибір місця практики, тем індивідуальних завдань та кваліфікаційних робіт. У зв'язку з постійними обстрілами Харкова проходження практики на підприємствах не є безпечним для життя і здоров'я студентів. Завідувач кафедрою повідомив, що підприємства не можуть взяти на себе гарантію безпеки практикантів. З іншого боку, на ОПП навчається 18 іноземних студентів, які фізично знаходяться не в Україні. Звідси, було прийняте рішення про проходження практики в Лабораторії прикладних соціологічних досліджень кафедри соціології і публічного управління. Випускники ОП поділилися досвідом вибору наукового керівника та узгодження з ним теми кваліфікаційної роботи відповідно до власних професійних інтересів. Іноземний студент на зустрічі також вказав про обрану за власними інтересами тему роботи та наукового керівника, співпрацю з яким він задоволений.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

В ОПП передбачено Переддипломну практику як окрему освітню компоненту (11 кредитів) тривалістю 7 тижнів; до компонентів практичної підготовки віднесено Атестацію, яка полягає у підготовці та захисті кваліфікаційної магістерської роботи (11 кредитів). Бази практик для здобувачів перераховані на сайті кафедри соціології і публічного управління. Випускники ОП підтвердили, що мали можливість проходити практику за місцем роботи, уклавши відповідний договір, або ж у Лабораторії прикладних соціологічних досліджень кафедри соціології і публічного управління через інституційну неспроможність вчасно укласти договір (міжнародна компанія потребує багатьох кроків з погодження договорів). З початку повномасштабного вторгнення росії на територію України практика студентів проходить у Лабораторії. Випускники з власного досвіду проходження практики зазначали потребу в посиленні практичної складової. Варто зауважити, що виконувані завдання практикантів головно стосувалися прикладної соціології. І викладачі, і студенти згадували опитування щодо перейменування станції метро, опитування біженців та ВПО (дослідження лягло в основу монографії авторства викладачів кафедри). У НП відсутній такий вид практичної підготовки як лабораторні роботи. Зовнішні стейкхолдери практикують гостьові лекції з тематики формування власної траєкторії кар'єрного розвитку та практичних запитів майбутньої професії (про це розповідали на зустрічі, зокрема, Максим П. та Євгеній Р.), конкретних соціологічних методів чи навичок (поділилися досвідом на зустрічі Андрій Г., директор, провідний фахівець центру соціологічних і маркетингових досліджень, та Олена Р., керівник прес-служби НТУ «ХПІ»).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

У ВСО зазначено, що у студентів формуються соціальні навички у процесі опанування усіх НД, обов'язкових і вибіркових, та участі у різних заходах. Під час акредитаційної експертизи вдалося виявити також, що наявність на ОПП українських та іноземних студентів сприяє спілкуванню українською та англійською мовами усно і письмово з навчальних, дослідницьких та ін. питань, участь у кафедральних опитуваннях – плекати особисту, колективну і соціальну відповідальність, вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога, вміння працювати в команді, креативність і лідерство; вибір навчальних дисциплін українознавчого, правового та психологічного спрямування – формувати свідомого та обізнаного громадянина, здатного брати на себе відповідальність лідера, тощо. Додатково студенти напружують навички комунікації та пологдження конфліктів через спілкування з різними статусними групами: викладачами кафедри, випускниками, роботодавцями, адміністрацією, та навички самоорганізації через вчасне виконання завдань в складних воєнних умовах, колективному обговоренні вибіркових НД, тощо. Сприяють безбар'єрній комунікації університетські чати в середовищі Microsoft Teams; на зустрічі студенти продемонстрували їхню дієвість.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

У цій частині ВСО знаходиться копія інформації, яка стосується того, що «зміст ОП має чітку структуру; ОК... становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та ПРН», т.б. іншого підкритерію. Аналіз навчального плану демонструє співвідношення між загальним аудиторним навантаженням здобувачів і їх самостійною роботою 30,2% і 69,8% відповідно та співвідношення між аудиторним навантаженням здобувачів і їх самостійною роботою для навчальних дисциплін 40,0% і 60,0% в середньому відповідно. Доля аудиторного навантаження (40%) відповідає п. 7.5. Положення про організацію освітнього процесу в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (третя редакція) та Рекомендаціям щодо оновлення та порядку формування навчальних планів першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів 2024р., згідно з якими кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС встановлена на рівні від 50% до 33% від загального обсягу годин на навчальну дисципліну. Обсяг окремих освітніх компонентів становить 3-6 кредитів ЄКТС, Переддипломна практика – 11 і Атестація – 11. Обсяг усіх ОК (у кредитах ЄКТС) становить 60 за перший навчальний рік і 30 за останній семестр навчання, що відповідає вимогам щодо навчального навантаження здобувачів (див. п.1 Критерію 2). Під час зустрічі студенти зазначили, що їм вистачає часу на підготовку до занять. Дієюю щодо забезпечення самостійної роботи студентів є університетська бібліотека та навчальне середовище Office365: зі слів Юлії Г., директорки бібліотеки, та Віктора Ш., представника Північно-Східного регіонального центру науково-комп'ютерної мережі України URAN, університет надає доступ до баз даних та ресурсів університету незалежно від місця перебування студента і викладача (через VPN).

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Дуальна форма освіти на ОПП не впроваджена.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

У ВСО вказано, що ОПП забезпечує досягнення глобальних цілей сталого розвитку, і зазначено останні у контексті обов'язкових і вибірових освітніх компонентів, що сприяють їх досягненню. Зокрема, Цілі 8, 10 і 12 досягаються опануванням СП4, Ціль 17 – ЗПЗ, СПЗ, ВП9, ВП17, Ціль 5 – ВП7, Ціль 4 – СП2, ВПЗ. На зустрічі адміністрація підтвердила право вступу на освітні програми університету другого (магістерського) рівня вищої освіти тих, хто має диплом «спеціаліста», проте у профілі ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» передумовою вступу на програму є наявність ступеня «бакалавр». Ціль 4: Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх не відображена у ОПП. Це також питання освітньої інклюзії.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Структура ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності», обсяг ОП та окремих ОК не суперечить вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти, в сукупності ОК уможливають досягнення заявлених мети та програмних результатів навчання, тож ЕГ дійшла висновку про відповідність ОПП критерію; підкритерій 2.8 не є релевантним даній ОПП.

Недоліки

Розподіл ОК між семестрами не є збалансованим в частині досягнення РН за обов'язковими ОК. Зміст ОП потребує структурно-логічної визначеності. Освітня інклюзія не передбачена у ОПП.

Рекомендації

Зменшити диспропорцію щодо досягнення РН (в кредитах ОК) між другим та третім семестрами при наступному перезатвердженні ОП. З метою уникнення неоднозначності щодо наявності/відсутності вибіркової НД у ОП / НП та розрізнення підстав щодо процедур перезатвердження і оновлення ОП розглянути питання про виключення переліку вибірових НД з ОП та НП при наступному перезатвердженні Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут». Переглянути перелік ОК на предмет досягнення ними РН, зокрема, внести визначеність у структуру матриці відповідності РН□ОК в ОП; внести відповідні зміни до Силабусів при наступному перезатвердженні ОП. Залучати випускників і роботодавців до формування переліку вибірових дисциплін, їх наповнення, а також викладання експертами галузі, роботодавцями при наступному перезатвердженні ОП. Зазначити доступ до ОПП у відповідному документі згідно Цілі 4 сталого розвитку при наступному перезатвердженні ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому до НТУ «ХПІ» у 2024 році оприлюднені на вебсайті ЗВО (<http://surl.li/xfvxlcl>), викладені чітко й зрозуміло, не містять дискримінаційних положень. Розгорнуту інформацію про вступ до НТУ «ХПІ» розміщено на вебсайті «Абітурієнт НТУ «ХПІ»» (<http://surl.li/zntqse>). Вимоги та критерії розгляду мотиваційного листа (<http://surl.li/gvgecm>), програма для проведення вступних випробувань з іноземної мови (англійської, німецької,

французької) при зарахуванні на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» (<http://surl.li/rtepdr>), програма для проведення вступних випробувань за фахом при зарахуванні на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» за конкурсною пропозицією «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» (<http://surl.li/gpijnu>), а також графік проведення вступних випробувань (співбесід) (<http://surl.li/jwriws>) викладені чітко, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на вебсайті «Абітурієнт НТУ «ХПІ»». Співбесіда з іноземними абітурієнтами провадиться англійською мовою. Частина документів (зокрема, Правила прийому) викладені у pdf-форматі посторінкового перегляду, що унеможливує словесний пошук та швидку навігацію по документу. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти останні повідомили, що інформацію про вступ було легко знайти на сайті, вона була доступною та зрозумілою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Під час прийому на навчання за освітньою-професійною програмою «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» застосовуються загальноуніверситетські правила та процедури. При вступі на ОП на основі диплому спеціаліста або магістра («Друга вища освіта») прийом здійснюється за результатами ЄВІ та ЄФВВ або за співбесідою з іноземної мови та фаховим іспитом (за вибором вступника). Співбесіда з іноземної мови передбачає оцінку вміння вступника володіти іноземною мовою на рівні «Незалежного користувача» (підрівень B2) та спілкуватися нею з дотриманням фонетичних, лексичних та граматичних норм у різних ситуаціях в межах опанованих комунікативних і лінгвокраїнознавчих тем. Фаховий іспит передбачає комплексну перевірку знань, здобутих під час вивчення циклу дисциплін, передбачених освітньо-професійною програмою та навчальними планами, на відповідність освітньо-кваліфікаційному рівню «бакалавр» за спеціальністю «Соціологія».

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

У НТУ «ХПІ» визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності, регламентуються кількома документами (Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» (третя редакція), Положення про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників університету (зі змінами та доповненнями), Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір освітніх компонентів; усі документи розміщені на <https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/dokumenty/normatyvni-dokumenty/>); відповідні правила є доступними для всіх учасників освітнього процесу і відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабонській конвенції). Під час зустрічей і проректор з міжнародних зв'язків, і завідувач кафедри наголошували на тому, що здобувачі мають можливість подаватися на програми академічної мобільності, про що зголошувалося до їхнього відома усно і шляхом подання необхідної інформації на сайті кафедри. Проте здобувачі не зголошувалися на участь у таких програмах. Серед основних причини відсутності академічної мобільності учасники зустрічі називають не достатні знання іноземної мови (невідповідність рівню B2), неможливість виїхати на місце навчання студентам чоловічої статі. Друга причина була підтверджена здобувачами. Щодо першої причини, то вказане у профілі ОП «можливе викладання англійською мовою» стосується головно викладання іноземним студентам і лише деякі НД, зі слів здобувачів, 'перетинаються' у англомовних і україномовних студентів. Хоча здобувачі даної ОПП не користувалися можливостями академічної мобільності, завідувач кафедри запевняє, що вони будуть долучатися до Еразмус-програм академічної мобільності та щороку пропонувати їх студентам і ОПП, і спеціальності в цілому.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

НТУ «ХПІ» інституційно визнає результати навчання, отримані у неформальній освіті (Положення про порядок визнання результатів неформальної та інформальної освіти у НТУ «ХПІ», <https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/dokumenty/normatyvni-dokumenty/>). Відповідним документом прописана процедура визнання РН за ОК в цілому (зі створенням предметної комісії за заявою здобувача на ім'я директора ННІ, яка упродовж 10 днів приймає рішення про визнання/не визнання РН або призначення дати контрольного заходу), або за окремими складовими ОК (зі зверненням на ім'я лектора). Здобувачі поінформовані і про правила визнання результатів, і про сертифікатні курси (на сторінці кафедри соціології і публічного управління є їх перелік з відповідними посиланнями), проте не бачать наразі сенсу у додатковому навчанні. Викладачі інформують студентів і про конкретні курси в рамках їхньої навчальної дисципліни, і про отримані внаслідок їх проходження результати навчання, і про перспективи додаткових знань. Але студенти не користуються можливостями отримання РН у неформальній освіті. Викладачі висловлюють з цього приводу своє здивування.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОПП відповідає Критерію 3. Правила прийому оприлюднені на офіційному вебсайті, інформація подана чітко й зрозуміло. Правила прийому враховують специфіку освітньої програми.

Недоліки

Здобувачі ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» не користуються можливостями академічної мобільності та неформальної освіти. Документ щодо правил прийому не передбачає функції швидкої навігації та словесного пошуку.

Рекомендації

Посилити вивчення іноземної мови через викладання окремих ОК англійською мовою, імплементувати сертифікатні курси в структуру ОК як окремі її складові з відповідним оцінюванням при наступному перегляді силабусів. Публікувати на вебсайті нормативні документи у форматі, що уможливило б швидку навігацію та словесний пошук, до кінця цього навчального року або при їх поточному перезатвердженні.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

У НТУ «ХПІ» форми навчання регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» – Р. 8 Форми організації освітнього процесу (<http://surl.li/nhqqaj>), у силабусах ОП (<http://surl.li/nbhgyo>) зазначені такі форми, методи та технології викладання і навчання: лекції, семінарські заняття, самостійна робота, консультації, ігрові методи, пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, евристичний метод, тестові завдання, лабораторні роботи, репродуктивний метод, курсова робота, реферати, проєктна і командна робота, реєт-то-реєт, кейси, дискусії. Згідно результатів опитувань, які проводяться кожного семестру, та відображені у звіті за дослідженням ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності», у т. 2 Рівень обізнаності студентів щодо очікуваних результатів, методів навчання та процедур оцінювання за ОП (<http://surl.li/ehjvuk>) здобувачі відмічають про зрозумілість діючих форм та методів викладання на ОП. На зустрічі з НПП було зауважено, що викладачі використовують традиційні класичні лекції, але перед початком заняття здобувачам надається повна лекція з основними акцентами та коментарями стосовно сучасних подій, явищ, які ілюструють цей лекційний матеріал. Стосовно семінарських занять, то тут практикуються дискусійні питання, командну роботу (на жаль, зі слів викладачів, дистанційне навчання цьому не сприяє), дослідницькі роботи, інтерактивні вправи онлайн; було зауважено, що для малої групи магістрів часто поєднується лекційний матеріал з практичним. Здобувачі це підтвердили, зокрема, зазначили, що їм особливо подобаються ігрові форми, цікаві тести, тощо. Проте, у більшій частині силабусів зазначається такий вид роботи як реферат; некоректне визначення поняття «реферат» згідно Положення не дає можливості ідентифікувати потребу у великій кількості такої форми роботи, зокрема для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Реферат зазначений у силабусах 5-х (ЗП1, ЗП2, ЗП3, СП3, СП4) з 8-ми обов'язкових НД, а також у вибіркових НД. Серед форм організації навчального процесу у Положенні не згадуються сертифікатні навчальні курси. Студентоцентрований підхід застосовується на даній ОП. Він реалізується завдяки постійній комунікації здобувачів з гарантом ОП, куратором та НПП кафедри, через можливість обирати теми доповідей, дисципліни вільного вибору, теми наукових робіт, бази практик, залученню студентів до обговорення змісту НД (<http://surl.li/wqctbf>), часові межі дедлайнів. ОП відповідає принципам академічної свободи, яка реалізується через формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вільного вибору НД в рамках ОП в межах 32 кредитів, вибір теми наукової роботи та наукового керівника, місця практики, тем індивідуальних завдань і кваліфікаційних робіт, вільне висловлювання думки під час навчальних занять, обговорення та дискутування наукових питань, тощо, що було засвідчено на зустрічі зі здобувачами, випускниками та НПП; щосеместру проводиться моніторингове опитування щодо якості організації навчання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

На сайті кафедри соціології і публічного управління, у закладці «Магістр» Навчально-методичні матеріали 054 «Соціологія» (<http://surl.li/elfgiw>) у вільному доступі розміщені усі силабуси обов'язкових та вибіркових ОК ОПП українською та англійською мовою, у яких представлено характеристику дисципліни, інформацію про викладачів, загальна інформація, програма навчальної дисципліни, література та навчальні матеріали, система оцінювання; норми академічної етики та політика курсу, погодження. Аналіз силабусів показав наявність помилок, русизмів, у т.ч. щодо категоріально-понятійного апарату соціології (наприклад, «логічний аналіз» - русизм, «логічний аналіз» - українською мовою; «шкалювання» - русизм, «шкалування» - українською мовою, тощо). Під час першого заняття здобувачу надається інформація викладачем в усній формі щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, порядок та критерії оцінювання. Інформування про проведення конкретних форм контролю проводиться також через електронну пошту здобувачів та Teams. Взаємодія між викладачами та здобувачами за межами аудиторних зустрічей та очних консультацій підтримується, як правило, електронними засобами комунікації (корпоративна електронна пошта, Teams, чати Viber, Telegram).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

ЗВО під час реалізації ОП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» забезпечує поєднання навчання і досліджень відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети ОП. Це здійснюється через: - поєднання навчальної та дослідницької діяльності в ОК: ЗП1 «Основи організації наукових досліджень» передбачено набуття теоретичних знань та практичних навичок щодо здійснення науково-дослідної роботи, СП2 «Методи багатовимірної аналізи та BigData в соціології» – використання методів багатовимірної аналізи та bigdata, СП3 «Інтернет-дослідження економічної діяльності», СП4 «Соціологічний супровід економічної діяльності», СП5 «Методологія та методи роботи з персоналом»; використовувані методи та інструменти відповідають спеціальності та меті ОПП; - переддипломну практику на підприємствах: СП «Переддипломна практика» тривалістю 7 тижнів в (11 кредитів) дає можливість краще засвоїти теоретичну підготовку та набуті професійні й дослідницькі компетенції, проведення дипломного дослідження. На зустрічі здобувачі повідомили, що під час практики вони залучалися до роботи організацій, потім там і залишилися працювати; - участь здобувачів у щорічних Міжнародних науково-практичних конференціях НТУ «ХПІ»: «Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес», «Молодіжний соціологічний форум» (<http://web.kpi.kharkov.ua/sp/konferentsiyi/>), всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт зі спеціалізації «Соціологія», здобувачі підтвердили це та зазначили, що як результат публікують тези; - у ВСО зазначається про поєднання навчання та досліджень через діяльність наукового гуртка «Студентський науковий гурток «Дискусійний клуб «Суспільство і політика», проте здобувачі повідомили, що їм про цей гурток викладачі розповідали, але вони в ньому участі не беруть; - через залучення здобувачів до дослідження кафедри щодо аналізу соціальних характеристик біженців та внутрішньо-переміщених осіб (участь у проведенні інтернет-опитування, поширенні анкет та первинній обробці даних), результати дослідження відображені у монографії «Біженці та внутрішньо-переміщені особи України на шляхах війни: кроки незламності». На зустрічі зі здобувачами була підтверджена інформація про їх участь у даних заходах.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення та вдосконалення ОК здійснюється на основі участі у дослідницьких та наукових проєктах, стажуваннях, міжнародних конференціях, заходах Соціологічної асоціації України, членами якої є викладачі ОП. Це стимулює внесення змін у ОК, їх осучаснення, застосування новітніх методів викладання, а також, як зауважила на зустрічі гарантка ОП, до кожного ОК додаються теми чи питання, пов'язані з реаліями сьогодення. Підтвердженням є оновлення змісту ОК «Соціологічний супровід економічної діяльності», яке є відображенням у публікації проф. Бірюкової М. Глобальні й національні тенденції розвитку е-комерції: соціологічні виміри // Розвиток сучасного українського суспільства у соціологічному вимірі. – Харків: НТУ «ХПІ», 2023. Модернізація змісту ОК «Методи багатовимірної аналізи та BigData в соціології» в результаті низки публікацій наукового і навчально-методичного характеру (Biriukova M., Shaniidze N., Kyrychenko I., Shaniidze O. Social computing of the social well-being of refugees and internally displaced persons in Ukraine using data mining methods // CEUR Workshop Proceedings. Vol. 3403, Pages 410 – 422, 2023 7th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems. Volume III: Intelligent Systems Workshop, CoLInS, ISSN 2523-4013; Бірюкова М., Нечитайло І. Математико-статистичний аналіз у соціології: основні методи та алгоритми: Підручник для студ. ЗВО // Київ. Видавничий дім «Кондор», 2023 280 с.). Внесення змін у ОК «Інтернет-дослідження економічної діяльності» за результатами стажування (Goroshko O.I Use of ai in education: pros and cons. Технології доброчесного використання штучного інтелекту у сфері освіти та науки : матеріали всеукраїнського науково- педагогічного підвищення кваліфікації, 31 липня – 10 вересня 2023 року. Одеса, 2023. с.76-79). У зв'язку з широкомасштабною збройною російською агресією, яка наклала відбиток на всі сфери життя, у т.ч. економічну, до більшості ОК, були додані питання, пов'язані із війною (наприклад, ЗП3, СП3, СП5 доповнилися новими темами) тощо. Забезпечення віддаленого доступу до локальної мережі університету

(<http://surl.li/manhsm>), зокрема, до науково-дослідних репозитаріїв та міжнародних наукових баз даних, таких як Scopus, Web of Science, SciVal, Springer Nature, ScienceDirect та Research4Life є ще одним вагомим ресурсом у оновленні змісту навчальних дисциплін.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Навчання, викладання та наукові дослідження за ОПП пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності НТУ «ХПІ» за наступними напрямками: - при формуванні ОПП враховано досвід викладання подібних програм в ЗВО інших країн, зокрема ОП «Економічна соціологія» Вроцлавського університету (Польща) (<https://uwr.edu.pl/>), Магдебурзького університету ім. Отто-фон-Геріке (<https://www.fww.ovgu.de/>) та Вільного Університету Берліна (<https://www.fu-berlin.de/>) (Німеччина); - нормативні аспекти навчання, викладання та наукових досліджень у напрямку інтернаціоналізації діяльності ЗВО закріплені у Положенні про академічну мобільність студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних та наукових працівників (<http://surl.li/olcuml>) та організовується Відділом міжнародних зв'язків (<http://surl.li/mklefu>); - як зазначив на зустрічі т.в.о. ректора, у ЗВО є вирішена на загальнодержавному рівні програма подвійних дипломів з Магдебурзьким університетом Німеччини; завідувач кафедри повідомив, що на даний час діє програма ЕРАЗМУС з Щецинським Університетом та у квітні 2024 року подана заявка на відповідне фінансування міжнародної мобільності з двома ЗВО з Європи, а саме з Берлінською школою економіки та з Краківським економічним університетом. - на ОПП навчаються іноземні студенти; - ОПП та силабуси мають переклад англійською мовою; - викладачі та здобувачі даної ОП беруть активну участь у міжнародних проєктах, зокрема, взаємодіють з Vytautas Magnus University в межах конкурсу українсько-литовських науково-дослідних проєктів та з Kaunas University of Technology (<http://surl.li/oqffht>); - студенти та викладачі ОП мають можливість брати участь у програмах академічної мобільності на основі двосторонніх договорів між НТУ «ХПІ» та Балтійською Міжнародною Академією (Латвія, 2021), Academic agreement of cooperation with Maria Curie-Skłodowska University (Польща, 2021). У січні 2024 р. угода щодо проєкту академічної мобільності ЕРАЗМУС+ K1 з Краківським економічним ун-м. Для НПП кафедри (4 особи) та здобувачів освіти (2 особи) у 2023/24 передбачено мобільність у University of Szczecin (Польща) у межах Erasmus+ Programme. Проте на даний час на даній ОП не має здобувачів з досвідом міжнародної академічної мобільності; як зазначив завідувач кафедри, це пов'язано з низьким рівнем знання іноземної мови здобувачів даної ОП, але вони стимулюють здобувачів підвищувати свій рівень знання іноземної мови, зокрема через участь у певних курсах, та активно інформують здобувачів про такі можливості; - 2 НПП ОП – успішно здали екзамен на рівень B2, що дало можливість покращити якість наукової комунікації з академічною спільнотою та іноземними студентами, які навчаються на даній ОП; - участь у міжнародних конференціях, форумах, семінарах; - наявність відкритого доступу для викладачів та студентів з локальної мережі НТУ «ХПІ» до численних міжнародних науково-інформаційних ресурсів: Scopus, Web of Science, SciVal, Springer Nature, ScienceDirect та Research4Life (<http://surl.li/manhsm>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Зважаючи на зазначені відповідності підкритеріям, ЕГ дійшла висновку, що ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» повністю відповідає якісним характеристикам критерію 4. Позитивною практикою є студентоцентризований підхід та відповідність принципам академічної свободи, НПП отримують зворотній зв'язок від здобувачів та враховують їхню думку.

Недоліки

Домінування такої форми роботи як реферат. Відсутність практики міжнародної академічної мобільності здобувачів. Наявність помилок і русизмів в силабусах.

Рекомендації

Імплементувати сертифікатні навчальні курси у силабуси НД і зараховувати їх як тему, підтему, індивідуальне завдання тощо за певну кількість балів з нового навчального року. Залучати здобувачів підвищувати свій рівень знання іноземної мови, зокрема через участь у сертифікатних навчальних курсах, з наступного навчального року. виправити орфографічні помилки та русизми за наступного перегляду силабусів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання регулюються нормативною базою: Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/ivaool>), Положення про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг студентів (<http://surl.li/yspshj>), Положення про си́лабус освітнього компонента (програма навчальної дисципліни) в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/byojyi>). У відкритому доступі на сайті кафедри (<http://surl.li/phlzqi>) знаходяться си́лабуси, які містять форми контрольних заходів. Окрім цього критерії оцінювання за кожною окремою навчальною дисципліною доводиться до здобувачів на початку роботи за кожним ОК. Зі слів викладачів, кожного заняття вони оголошують кількість балів, які отримав здобувач за певний вид роботи, а також в кінці курсу оголошується загальний бал здобувача; якщо студента влаштовує кількість балів, він має змогу отримати зарахований залік чи іспит, якщо ж він хоче підвищити бал, то повинен скласти іспит. Проте на даний час здобувачі не можуть безпосередньо бачити та контролювати свою поточну успішність (тільки безпосередньо через викладача), хоча Teams передбачено відповідний функціонал. На додатковій зустрічі завідувачем кафедри було зазначено про те, що на даний час університетом тестується журнал обліку електронної успішності здобувача і в подальшому він буде впроваджений у навчальний процес. Здобувачі на зустрічі зазначили, що з критеріями вони ознайомлені, вони є для них зрозумілими і доступними та ця інформація їм подається на першому занятті, а також можна завжди перепитати у викладача. Підсумкові контрольні заходи відбуваються виключно за розкладом, який їм надсилається на їхню електронну пошту чи чати у Teams чи Telegram. Університет використовує різні види контролю: вхідний контроль, поточний контроль (проводиться під час семінарських, практичних/лабораторних занять та за результатами виконання завдань самостійної роботи), підсумковий контроль (включає семестровий контроль – проводиться у формах іспиту або диференційованого заліку), атестація здобувачів та ректорський контроль. Логіка контролю досягнення ПРН є системною та послідовною: кожен ПРН досягається в межах однієї або семи навчальних дисциплін, контролюється поточними та семестровими методами контролю, і залежно від ПРН, отриманні знання, вміння, професійні та соціальні навички закріплюється в межах відповідної практики та/або кваліфікаційної роботи. Аналіз форм контролю та критеріїв дозволив ЕГ прийти до висновку про те, що вони дозволяють встановити досягнення здобувачем ПРН за ОК.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України 05.01.2021 №14 (<http://surl.li/bfluq>). Стандартом передбачено, що атестація здобувачів вищої освіти ОП, починаючи зі вступників 2021 року, здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Діючі редакції ОП 2023-2024, 2024-2025 рр. (<http://surl.li/mqxobv>) передбачають форму підсумкової атестації, аналогічну зазначеній у стандарті (захист кваліфікаційної роботи). Методичні вказівки з написання дипломної роботи (<http://surl.li/ftqsjq>) містять детальний опис підготовки та захисту кваліфікаційної роботи здобувачів. Кваліфікаційна робота підлягала обов'язковій перевірці на плагіат за допомогою спеціалізованого сервісу Unicheck, з наступного навчального року відповідна перевірка здійснюватиметься, зі слів т.в.о. ректора, програмою StrikePlagiarizm. Для публічного ознайомлення зі змістом кваліфікаційної роботи, а також з метою запобігання академічного плагіату кваліфікаційні роботи оприлюднюються у репозитарії Університету (<http://surl.li/kgishq>).

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що регламентується: Положенням про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/ivaool>) (п.8.5), Положенням про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг студентів (<http://surl.li/yspshj>), Положенням про екзаменаційну комісію у НТУ «ХПІ» (зі змінами) (<http://surl.li/lipqmu>). Під час пандемії та з початком війни застосовуються дистанційні форми навчання та контролю відповідно до Порядку організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/mzbimc>). Всі документи розташовані у вільному доступі на сайті НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/mhozjp>). Графік ліквідації академічної

заборгованості доводиться до відома здобувачів вищої освіти у паперовому і електронному вигляді відповідно до Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/mtdsbp>). У Положенні про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» (п.8.7) прописані правила перескладання та апеляції результатів підсумкової атестації. На зустрічі здобувачі підтвердили, що інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання, вказана у силабусах ОК, доводиться до їх відома на першому занятті навчального семестру. В цілому правила проведення контрольних заходів є доступними. На час проведення експертизи лінки на розклади занять та розклад підсумкових контрольних заходів були неактивні, станом на поточний навчальний рік – відсутні. Як додатковий доказ ЕГ було надано лінк на розклади занять (<http://surl.li/zdpbzb>). Під час зустрічей з НПП та здобувачами було продемонстровано у віртуальному навчальному середовищі розклади занять, кожен здобувач та викладач має на своїй сторінці у Teams розклади занять. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» (п.8.7), Положенням про екзаменаційну комісію у НТУ «ХПІ» (п.8) прописано порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів. Якщо студент не згоден з оцінкою, то він має право на апеляцію. У випадках конфліктної ситуації здобувач освіти має право звернутися до адміністрації Університету відповідно до порядку розгляду скарг здобувачів освіти в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/hgtrrq>). У разі незадоволення рішенням, заявник має право на звернення до суду. У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача чи викладача, розпорядженням директора інституту створюється комісія для проведення підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри і викладачі відповідної кафедри, представники дирекції, профспілкового комітету здобувачів вищої освіти та органів студентського самоврядування. На ОП конфліктних ситуацій, пов'язаних із системою оцінювання, не було, однак на зустрічі здобувачі продемонстрували свою необізнаність з даною процедурою.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У НТУ «ХПІ» визначені чіткі та зрозумілі політика і процедури дотримання академічної доброчесності, що регулюються наступними документами: Кодексом етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/uciarg>), Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/rmujuj>), Положенням про репозиторій Електронний архів НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/qufkrh>), Положенням про Електронний репозиторій кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти у НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/ddsguv>), Описом системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/fxaunl>). НТУ «ХПІ» використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності, а саме систему перевірки на плагіат Unicheck Україна (ТОВ «Антиплагіат») (<https://unicheck.com/>), за допомогою якої перевіряються кваліфікаційні роботи студентів, публікації, тези конференцій. Порядок перевірки регламентується Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти НТУ «ХПІ». Під час проведення підсумкового контролю та захисту кваліфікаційної роботи у дистанційній формі з допомоги навчальної платформи Teams йде постійний відео та аудіо запис. Кваліфікаційні роботи оприлюднюються у репозитарії Університету (<http://surl.li/cesuqf>). Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність через проведення співробітниками відділу забезпечення якості освітньої діяльності, науково-технічної бібліотеки та групи забезпечення ОП воркшопів, інформаційних семінарів, круглих столів з висвітлення питань академічної доброчесності. Також в межах ОК «Основи організації наукових досліджень» розглядаються теми академічної доброчесності. На резервній зустрічі директорка бібліотеки Ю. Главчева детально розповіла про систематичні заходи, присвячені академічній доброчесності, та продемонструвала це на сайті бібліотеки (<http://surl.li/szzxhz>). На зустрічі і здобувачі, і випускники продемонстрували свою обізнаність щодо академічної доброчесності. Завідувачем кафедри було повідомлено про те, що було звільнено викладачку через проблеми з академічною доброчесністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Зважаючи на зазначені відповідності підкритеріям, ЕГ дійшла висновку, що ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» відповідає якісним характеристикам критерію 5. ЕГ відзначає високий рівень обізнаності здобувачів стосовно академічної доброчесності, а також проведення систематичних заходів присвячених академічній доброчесності.

Недоліки

Поточну успішність здобувач може контролювати тільки безпосередньо через викладача. Здобувачі не обізнані з порядком оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів.

Рекомендації

Забезпечити доступ здобувачу до відомостей поточного оцінювання через зручні для ЗВО електронні форми з наступного навчального семестру. Донести інформацію про контрольні заходи, порядок оскарження процедури та результатів їх проведення на початку кожного семестру.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Підготовку здобувачів ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» в частині обов'язкових ОК здійснюють 4 НПП, з яких 3 професори (доктори) і 1 доцент (канд. наук). Академічна кваліфікація НПП є відповідною для залучених до реалізації ОП викладачів. Усі НПП мають стаж наук.-пед. роботи понад 2 роки; у табл. 2 зі зведеною інформацією про викладачів для усіх НПП зазначено від 5-ти до 9-ти пунктів виконання ЛУ, що відповідає Методичним рекомендаціям щодо порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» (<http://surl.li/jukiks>), зокрема, тому, що «кадрове забезпечення освітньої програми повинно відповідати постанові Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 365 від 24.03.2021)». В цілому аналіз публікацій викладачів уможливорює висновок про те, що наукові інтереси НПП дотичні до змісту ОК, викладання яких вони забезпечують. Однак, є виняток. Н. Шанідзе викладає три НД (Теоретична соціологія ХХІ століття, Філософія економічної діяльності, Методологія та методи роботи з персоналом) і усі їх 'покриває' 5-ма публікаціями, виданими в рамках однієї і тієї ж конференції, матеріали якої представлені в БД Скопус. Таблиця аналізу відомостей самооцінювання та зустрічі з НПП продемонстрували, що академічний персонал, задіяний на ОПП, публікує власні наукові здобутки в журналах, індексованих в наукометричних базах Скопус та WoS, в монографіях чи розділах монографії. Більшість викладачів проходили стажування за програмою довгострокового підвищення кваліфікації, яке сприяє якості викладання НД, чи міжнародної мобільності. Ми надали запит щодо підтвердження проходження стажування Н. Шанідзе (у таблиці вказано стажування обсягом у 1 кредит, отриманий за накопичувальною системою за 2022 та 2023 рр., і отримання сертифікату B2). Відповідно до запиту, ЕГ отримала 4 сертифікати, які, як вказано у тексті відповіді, «зараховані за накопичувальною системою підвищення кваліфікації доц. Шанідзе Надії Олександрівни за 2023 р. та подані для зарахування на 2024 р. ... (всього за 2022–2024 рр. 4 кредити)». У Положенні про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (<http://surl.li/tliyiw>) не вказана кількість кредитів саме за отримання сертифікату про знання іноземної мови на рівні B2 (вказана інформальна освіта, яка зараховується обсягом у 1 кредит за рік). У ЗВО налагоджена система підвищення кваліфікації НПП, але викладачі нею не користаються. Викладачі, залучені до реалізації ОП, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити викладання НД, передбачених програмою.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

У НТУ «ХПІ» процедури конкурсного відбору академічного персоналу для реалізації ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» регулюються Положенням про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/edkrcl>), яке містить вимоги до претендентів на вакантні посади та перелік документів, що потрібно подати до ЗВО. У ВСО вказано, що під час конкурсного добору на ОП перевага надається науково-педагогічним працівникам, які мають, зокрема, публікації в журналах, що включені до наукометричних баз SCOPUS, Web of Science, а також сертифікати з володіння іноземною мовою на рівні B2. Проте відповідна процедура не прописана у згаданому Положенні. Під час зустрічі із адміністративним персоналом ЕГ встановила, що основну оцінку кандидатів під час конкурсного відбору академічного персоналу здійснює кафедра, яка передає результати своєї оцінки адміністрації інституту та конкурсній комісії. Також було встановлено, що у процедуру конкурсного відбору академічного персоналу не було внесено змін, пов'язаних із дією правового режиму воєнного стану. ЕГ була поінформована, що ЗВО стикається з певними труднощами під час добору викладачів, зокрема через територіальне розміщення НТУ «ХПІ» та наслідки повномасштабного вторгнення. Через це не було

розірвано контракти з НПП, що перебувають за кордоном. Для збереження кадрового складу НПП ЗВО переукладає з ними контракти на 5 років; лише новим викладачам пропонуються контракти на 1 або 2 роки.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

НТУ «ХПІ» практикує залучення роботодавців, їхніх організацій, професіоналів-практиків та експертів галузі до здійснення освітнього процесу та організації практик. Існує низка угод із роботодавцями про практику та працевлаштування, які розміщені у вільному доступі на сайті кафедри (<http://surl.li/zkxyyb>). Представники роботодавців надають пропозиції щодо вдосконалення ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності», що підтверджується відповідними витягами з протоколів засідання кафедри (<http://surl.li/dliacp>). Роботодавці запевнили ЕГ на зустрічі, що обізнані з можливостями внесення змін до навчальних планів та зацікавлені приймати на практику здобувачів ОП. У ВСО наведено перелік занять, до проведення яких долучалися роботодавці та провідні фахівці-практики; підтвердження проведення цих занять розміщені на сайті кафедри (<http://surl.li/nvlnqk>, <http://surl.li/xuuatl>, <http://surl.li/xvexwu>). Проте ці заходи носили характер відкритих лекцій та не були проведені в межах ОК. Під час зустрічі з гарантом і авторами Відомостей про самооцінювання та зустрічі з академічним персоналом ЕГ була поінформована, що НПП залучає до проведення занять роботодавців, професіоналів-практиків та експертів галузі, а також відбувається обмін лекціями викладачів між ЗВО України. Проте було зазначено, що із цим виникають труднощі, оскільки НТУ «ХПІ» не має достатнього фонду для оплати праці поодиноких занять.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

У НТУ «ХПІ» питання професійного розвитку регулюється Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/biwfhe>). При ЗВО діє Міжгалузевий інститут післядипломної освіти (<http://surl.li/jqajoi>), який сприяє професійному розвитку НПП шляхом проходження стажування та підвищення кваліфікації у власному закладі на безоплатній основі; в т.2 ВСО відповідних сертифікатів не заявлено, проте під час зустрічі НПП підтвердили обізнаність щодо такої можливості безкоштовного підвищення кваліфікації. Під час цієї ж зустрічі ЕГ було поінформовано, що в НТУ «ХПІ» функціонує накопичувальна система підвищення кваліфікації, яка дозволяє накопичувати кредити ЄКТС за участь у конференціях, проведення досліджень, написання монографій тощо. НПП також повідомили, що в ЗВО проводяться «педагогічні майстерні», у рамках яких викладачі кафедр проводять заняття на обмінній основі, що дозволяє отримувати кредити ЄКТС. У ВСО зазначено, що в НТУ «ХПІ» передбачено гранти та стажування у зарубіжних ЗВО, проте під час зустрічей з академічним і адміністративним персоналом ЕГ встановила, що такі гранти відсутні, а НПП самостійно оплачують стажування як у національних, так і зарубіжних ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Університет демонструє відповідність цьому критерію завдяки прозорому підходу до відбору викладачів та співучасті роботодавців в освітньому процесі.

Недоліки

Зміст наукової діяльності НПП не повністю відповідає змісту забезпечуваних ними ОК. Недостатня прописаність в Положенні про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НТУ «ХПІ» деяких деяких критеріїв відбору, зокрема щодо вимог знання іноземної мови та публікацій, індексованих у БД SCOPUS та Web of Science.

Рекомендації

Звернути увагу на відповідність публікацій та стажування і підвищення кваліфікації викладача навчальній дисципліні, яку він забезпечує, при розподілі навчального навантаження на наступний навчальний рік. Додати деталі щодо вимог до рівня іноземної мови та публікацій у SCOPUS та Web of Science у відповідне Положення при його наступному перегляді.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Під час огляду матеріально-технічного забезпечення та перегляду відео кількох локацій університету ЕГ пересвідчилася, що матеріально-технічна база ЗВО дозволяє забезпечити досягнення визначених освітньою програмою мети та програмних результатів навчання. На основі аналізу щорічного Звіту ректора за 2023 рік (<http://surl.li/ulkiff>) та фінансово-бюджетної звітності (<http://surl.li/ktqybx>) встановлено, що фінансових ресурсів НТУ «ХПІ» достатньо для належного забезпечення ОП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності». ЕГ було продемонстровано 14-поверховий навчальний корпус, де раніше перебувала кафедра та здійснювалося навчання. Проте під час правового режиму воєнного стану, у зв'язку з небезпекою, кафедру було переміщено в інший корпус на нижчий поверх і ближче до укриття. ЕГ пересвідчилася, що НТУ «ХПІ» має сучасну бібліотеку з фондами навчальної літератури обсягом 800904 примірників, побудовану у 2014 році. Вона надає здобувачам можливість отримати доступ не тільки до літератури, а й до цифрових ресурсів, оскільки обладнана сучасними комп'ютерами, а також можливість відвідувати та самостійно проводити різноманітні заходи, маючи відповідну залу із необхідним обладнанням. Проте здобувачі з особливими освітніми потребами можуть отримати доступ лише до однієї відповідно обладнаної кімнати, хоча у бібліотеці є кілька поверхів. Також ЕГ встановила, що здобувачі за цією ОП використовують два сучасно обладнані комп'ютерні класи. Крім того, на кафедрі є три ноутбуки, і ще три – в Лабораторії прикладних соціологічних досліджень кафедри, що можуть використовуватися за потреби під час освітнього процесу. Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування ЕГ була проінформована, що вони мають власне приміщення з необхідним обладнанням та інвентарем. У навчальному процесі використовуються продукти на платформі Microsoft 365 на ліцензійній основі, а також спеціалізоване програмне забезпечення у форматі демо-версій.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

НТУ «ХПІ» забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти ОП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми, що було підтверджено під час зустрічей. Такий доступ можливий як через внутрішні інформаційні ресурси університету, так і дистанційно. Під час зустрічі ЕГ поінформували, що ЗВО розробив механізм дистанційної реєстрації в міжнародних наукових базах даних, таких як Scopus та Web of Science. Проте під час огляду МТБ ЕГ встановила, що доступ до ресурсів пан'європейської науково-освітньої мережі GEANT2 можливий лише з мережі Північно-Східного регіонального центру науково-комп'ютерної мережі України URAN, що розміщений у НТУ «ХПІ».

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

ЕГ встановила, що освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти та, з урахуванням наявності сертифікованого укриття ЗВО піклується про безпеку для життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу. У НТУ «ХПІ» облаштоване укриття, що вміщує близько 30–40 осіб; у ньому зроблено сучасний ремонт, підведені комунікації, є резервне джерело електроживлення, запас води, ліків, продуктів харчування тощо. Для медичного забезпечення в ЗВО функціонує оздоровчий пункт (<http://surl.li/rpzyfb>), що надає різноманітні медичні послуги. У НТУ «ХПІ» створено соціально-психологічну службу (<http://surl.li/xxntfb>), яка відповідає за захист психічного здоров'я та соціального благополуччя здобувачів і НПП. Під час зустрічі з адміністративним персоналом ЕГ була поінформована, що на всі звернення до соціально-психологічної служби надано відповідну профільну консультативну допомогу. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ пересвідчилася, що приміщення ЗВО обладнані вогнегасниками та іншими засобами пожежогасіння.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Усі дані щодо навчального процесу та додаткова інформація для студентів розміщені у відкритому доступі на офіційному сайті НТУ «ХПІ» та кафедри соціології і публічного управління. В університеті впроваджено внутрішнє навчальне середовище на базі Microsoft Teams. Завдяки цій системі студенти можуть переглядати розклад занять, ознайомлюватися з переліком навчальних дисциплін і отримувати доступ до необхідних матеріалів. На думку студентів, ці сервіси є зручними та корисними, і вони активно користуються ними під час навчання. Для дистанційного навчання організовано онлайн-комунікацію між викладачами та студентами, яка також відбувається через платформу Microsoft Teams. У ВСО вказано, що первинна профспілкова організація студентів НТУ «ХПІ» надає соціальну підтримку у вигляді матеріальної допомоги студентам із малозабезпечених сімей та при тимчасовій втраті здоров'я, що було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти та з представниками студентського самоврядування. Фізична підтримка здійснюється через навчально-спортивний комплекс «ПОЛІТЕХ», що діє на базі НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/kiujjy>) та дозволяє здобувачам займатися баскетболом, бадмінтоном, легкою атлетикою та іншими видами спорту. Під час зустрічей ЕГ встановила, що організаційна, інформаційна та консультативна підтримка здобувачів також здійснюється безпосередньо на заняттях викладачами, органами студентського самоврядування, кураторами та представниками кафедри як під час формального спілкування на різноманітних зустрічах, так і під час неформального спілкування.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Забезпечення достатніх умов щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою регулюється Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/jczacv>). Інформація про доступність до будівель та приміщень для маломобільних груп населення наведено на сайті (<http://surl.li/uzinxh>). За інформацією гаранта ОП, у корпусі, де на даний момент перебуває кафедра, достатньої мірою не створені достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, що пов'язано із тим, що це тимчасові приміщення, на час дії правового режиму воєнного стану та наявності відповідної небезпеки. Було зазначено, що наразі особи з особливими освітніми потребами на ОП не навчаються.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання та інші конфліктні ситуації в НТУ «ХПІ» регулюються Кодексом етики академічних взаємовідносин і доброчесності (<http://surl.li/skgxrd>), Порядком розгляду скарг здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/dgzvam>) та Антикорупційною програмою НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/oeti qx>). У цих документах окреслено права здобувачів і процедури подачі та розгляду відповідних звернень. ЕГ з'ясувала, що здобувачі ОП не повною мірою поінформовані про ці процедури, а у випадку виникнення конфліктних ситуацій зазвичай звертаються до куратора, гаранта, який також час від часу самостійно цікавиться, чи не мали місце конфліктні ситуації, або до завідувача кафедри. У ході зустрічі з представниками студентського самоврядування, було також з'ясовано, що вони збирають скарги здобувачів із чатів для спілкування та вирішують їх. Під час же зустрічі з адміністративним персоналом ЕГ була поінформована, що в ЗВО існує механізм анонімної подачі звернень про корупційні порушення, проте таких звернень не надходило.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Університет забезпечує відповідність критерію завдяки наявності сучасної бібліотеки, комп'ютерних класів та інтегрованих цифрових ресурсів. Студенти мають доступ до освітніх матеріалів через Microsoft 365, що полегшує дистанційний доступ до навчальних матеріалів.

Недоліки

Доступ до деяких наукових ресурсів обмежений і доступний лише в локальній мережі закладу, що може обмежувати можливості дистанційного доступу до таких ресурсів.

Рекомендації

Розробити механізми для віддаленого доступу до GEANT2 та інших ресурсів через університетські акаунти, що полегшить доступ до матеріалів для студентів та викладачів, на наступний навчальний рік. Забезпечити повноцінний доступ до спеціалізованого ліцензійного програмного забезпечення упродовж дії ОПП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

НТУ «ХПІ» послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження та реалізації ОП, відповідна процедура регулюється документом: Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/sunchl>), даний документ є у вільному доступі на сайті університету. На зустрічі з адміністрацією НТУ «ХПІ» т.в.о. ректора коротко охарактеризував процес розроблення, затвердження та моніторингу ОП, який є багатоступеневим і прозорим. Зі слів гарантки та завідувача кафедри кожного року ОП оновлюється та перезатверджується рішенням Вченої ради університету, хоча у Методичних рекомендаціях щодо порядку розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в НТУ «ХПІ» п.4 зазначено, що перегляд освітніх програм проводиться щорічно, а оновлення при необхідності, при цьому підстави для оновлення і перезатвердження ОП перетинаються (див. Критерій 1.1.). ЕГ рекомендує завершувати повний цикл підготовки здобувачів по даній ОП (2 навчальні роки), а тоді вносити зміни за отриманими результатами, оскільки такий короткий цикл оновлення і перезатвердження зумовлює надлишкове бюрократичне навантаження як на гаранта ОП, так і на адміністрацію ЗВО, це також ускладнює рефлексію повного циклу дії ОП. Останні зміни до ОП були внесені у 2024 році (<http://surl.li/zkdmaf>). Було уточнено мету з врахуванням особливості та фокусу ОП. Перенесено ОК ЗП2 «Філософія економічної діяльності» та СП3 «Інтернет-дослідження економічної діяльності» з другого семестру у перший. Всі дисципліни вільного вибору винесені до другого семестру, що згідно ВСО дає можливість студентам свідомо обрати індивідуальну освітню траєкторію, ретельно ознайомитися із запропонованими дисциплінами через матеріали, розміщені на сайті. Збільшено кількість кредитів (з 24 кр. до 32 кр. ЄКТС), що відводяться на дисципліни вільного вибору за рахунок додавання блоку дисциплін психологічного, українознавчого та правового спрямування, Зменшено кількість кредитів СПп «Переддипломна практика» та СП «Атестація» (з 15 кр. до 11 кр. ЄКТС). Збільшено на 1 кр. СП1 «Теоретична соціологія ХХІ століття» та зменшено на 1кр. СП3 «Інтернет дослідження економічної діяльності». Згідно ВСО у ОК, в яких за навчальним планом передбачена курсова робота, а саме СП1 та СП2, акцент зміщено на самостійну роботу, згідно Навчального плану 2024-2025 рр. кількість годин самостійної роботи збільшено тільки у СП1 «Теоретична соціологія ХХІ століття» на 18 годин. Згідно ВСО до дисциплін вільного вибору додано ОК «Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень» для забезпечення формування цілісних знань щодо теорії та практики управління ризиками, що актуально в умовах воєнного стану, а також в низку ОК додано теми, пов'язані з особливостями соціологічного супроводу економічної діяльності в умовах воєнного стану (<http://surl.li/kuzopl>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

У НТУ «ХПІ» здобувачі залучені до процесу перегляду ОП через соціологічні моніторингові опитування Відділу забезпечення якості освітньої діяльності (ВЗЯОД) наприкінці кожного семестру, щодо якості забезпечення освіти і задоволеності тим чи іншим напрямом; фідбек здобувачів у відкритому спілкуванні стосовно якості викладання (лектор і викладач, який веде семінари), актуальності дисципліни тощо; висловлювання побажань; спілкування з викладачами, гарантом програми, внесенням пропозиції на засіданнях кафедри (зазначено у підкритерії 8.1) щодо корегування змісту освітніх компонент, в процесі опитувань. Здобувачі на зустрічі підтвердили та наголосили, що їхня позиція береться до уваги і до них завжди дослухаються через зазначені вище форми комунікацій, опитувань тощо, втім здобувачі не цікавляться результатами цих опитувань. У ЗВО діє Положення про орган студентського самоврядування «Студентський Альянс» НТУ «ХПІ», згідно Статті 7.1 якого здобувачі мають право брати участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти. На зустрічі з представницею студентського самоврядування було підтверджено залучення до процесу щодо забезпечення якості вищої освіти, під час бесіди зазначила, що вона залучається до процедур перегляду і оновлення ОП. Втім, бесіда з представницею студентського самоврядування засвідчила деяку необізнаність відносно її функціональних обов'язків.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Взаємодія з роботодавцями щодо удосконалення ОП відбувається на постійній основі у таких формах: участі у наукових семінарах, конференціях, днях відкритих дверей, семінарах, в процесі виробничих практик, участі у навчальних заняттях та засіданнях кафедри; особисті зустрічі гаранта програми. Підтвердженням є свідчення роботодавців на зустрічі та витяги з протоколів засідання кафедри щодо перегляду освітньо-професійної програми «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» другий (магістерський) рівень вищої освіти зі стейкхолдерами (<http://surl.li/gvni9x>); витяги з протоколів засідання кафедри соціології і публічного управління (<http://surl.li/bcvqje>) та Договори про співпрацю з підготовки та працевлаштування фахівців і надання взаємних послуг (ТОВ “Старік енд море”, ТОВ “АРАЛСЕРВІС”, ТОВ “ПЕНТАН ОПТ”, КП “Харківські теплові мережі”, АТ “ХТЗ”, Харківський обласний центр соціальних служб) (<http://surl.li/luertv>). На зустрічі з авторами відомостей про самооцінювання і гаранткою було зазначено, що роботодавці залучаються постійно, їх запрошують на засідання кафедри, читання відкритих науково-популярних, управлінських лекцій, що і було підтверджено роботодавцями на зустрічі. На зустрічі роботодавці повідомили, що на даний час ведуться перемовини про розробку невеликого навчального курсу, спрямованого на візуальні елементи презентації результатів наукових досліджень та надання кафедрі консультацій щодо підсилення вступної кампанії, планується проведення лекції на тему «Потенціал діджиталізації місцевого самоврядування для підвищення ефективності і комунікації», вони також повідомили, що у них є працевлаштовані випускники даної ОП і вони зацікавлені у даних випускниках. Гарною практикою є залучення роботодавців, які є колишніми випускниками даної спеціальності, які більш чітко бачать процес покращення та удосконалення ОП. В цілому зустріч з роботодавцями дає підстави стверджувати про практичний зв'язок з ними та даною ОП, втім варто посилити акцент спілкування саме на прикладному аспекті даної ОП.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

У НТУ «ХПІ» траєкторія працевлаштування та кар'єрний розвиток здобувачів відслідковується та враховується на рівні університету Центром «Кар'єра» (<http://surl.li/xujwae>), який проводить аналіз ринку праці і співпрацює з Державною Службою зайнятості та організаціями, які можуть бути потенційними роботодавцями для випускників і здобувачів, а також ГО «Асоціацією випускників НТУ «ХПІ»» (<http://surl.li/gfdffz>) і, в даному випадку, кафедрою соціології і публічного управління. Завідувач кафедри зазначив, що на кафедрі є відповідальна особа, яка опікується підтримкою зв'язку з випускниками (на даний час це комунікація через онлайн зв'язок), їх запрошують на засідання кафедри для обговорення ОП, досвід та зауваження випускників береться до уваги при перегляді ОП. Випускники підтвердили це та повідомили, що після закінчення ОП з ними зв'язувалися представники кафедри (головно куратор) та запитували чи вони працевлаштувалися, в яких компаніях працюють, а також вони підтримують зв'язок з кураторами, викладачами. Наголосили, що в перші дні повномасштабного вторгнення з ними зв'язувалися та питали чи все добре, чи потрібна допомога. Згідно ВСО кафедра соціології і публічного управління не втрачає зв'язок з випускниками усіх поколінь, колишні здобувачі надають рекомендації щодо удосконалення освітнього процесу, змін до ОП з урахуванням їх практичного досвіду роботи. Так, у 2024 році відбулась зустріч в рамках кафедральної програми менторства (випускники ділилися своїм досвідом зі студентами) з випускниками минулих років: Швачка К. – Human Resources Director компанії ProArea Digital Agency та Гнутовим А. – голова PR-відділу Молодіжної Ради Харкова, що було підтверджено роботодавцями, які є колишніми випускниками кафедри. На зустрічі з адміністративним персоналом представниця Центру «Кар'єра» розповіла, що вони є посередником між роботодавцями та кафедрою, як приклад, весною відбулась зустріч з представниками тютюнової фабрики «Прилуки» і більше ніж 200 здобувачів були присутніми на цьому заході, в результаті 2 випускники працевлаштувалися на дане підприємство. А також звернула увагу на те, що в університеті є база працевлаштування, куди кафедра вносить інформацію по випускниках, і ГО «Асоціація випускників НТУ «ХПІ»», яка відслідковує кар'єрний шлях випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У НТУ «ХПІ» діє Положення про порядок організації та проведення опитування учасників освітнього процесу (<http://surl.li/weimui>), яке передбачає п. 1.2 Організація соціального моніторингу шляхом проведення соціологічних опитувань серед усіх внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів (здобувачів освіти, випускників, науково-педагогічних працівників, роботодавців, слухачів підготовчих курсів НТУ «ХПІ», вступників тощо) в Університеті, останній здійснюється з метою вивчення думки всіх учасників освітнього процесу і роботодавців, забезпечення зворотного зв'язку, аналізу результатів опитувань, вироблення рекомендацій і їх врахування для подальшого удосконалення організації освітнього процесу в Університеті. Опитування мають регулярний характер, про що свідчить презентація звітів опитувань з 2019 по 2024 рр. (<http://surl.li/xhajgh>). На зустрічі з адміністрацією НТУ «ХПІ» т.в.о. ректора розповів, що в ЗВО кожного року здійснюється опитування здобувачів, викладачів, роботодавців і в залежності від результатів проводяться зміни по ОП, які затверджуються Вченою радою. В університеті на постійній основі проводиться моніторинг якості, який базується на Положенні про моніторинг результатів навчання здобувачів вищої освіти НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/jcjcgrx>) та включає перевірку залишкових знань студентів. Результати розміщені на сайті Відділу забезпечення якості освітньої діяльності (<http://surl.li/uquuar>). На резервній зустрічі завідувач кафедри повідомив про соціологічну лабораторію, яка діє при кафедрі на громадських засадах і виступає

за певних умов базою практики для здобувачів; здобувачі задіяні до певних опитувань та досліджень. На зустрічі представниця відділу забезпечення якості освітньої діяльності зазначила, що у ЗВО трьохрівнева система опитування на кафедрі, опитування на рівні ректорату та загальноуніверситетські опитування, які проводяться даним відділом. Результати таких опитувань обговорюються на методичній раді та оприлюднюються на сайті відділу. На сайті відділу розміщено також графік опитувань, які проводяться. Опитування проводяться за допомогою GoogleForms. Як було з'ясовано на зустрічі, анонімність і конфіденційність дотримуються лише через нерозповсюдження персональних даних того, хто працює з масивами.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Дана ОП була акредитована 2018 року. Зауваження та пропозиції, сформовані під час даної акредитаційної експертизи та акредитаційних експертиз у інституті інших ОП першого, другого та третього рівнів були проаналізовані та взяті до уваги, це було зазначено на зустрічі з розробниками ОП і гарантою даної ОП, а саме: - активізовано науково-дослідну роботу магістрантів шляхом участі у наукових конференціях, семінарах, круглих столах (Молодіжний соціологічний форум (<http://surl.li/kpohvg>), Україна і світ: сучасна гуманітарно-технічна еліта і соціальний прогрес (<http://surl.li/sivkwa>)); наукові дослідження студентів щорічно відбираються для участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей. - продовжено роботу щодо підтримки міжнародних освітянських і наукових зв'язків за профілем ОП. Участь у міжнародних проєктах, а саме взаємодія з Vytautas Magnus University та Kaunas University of Technology (Литва, 2019) в межах конкурсу українсько-литовських науково-дослідних проєктів (<http://surl.li/hwxfdi>). Академічна мобільність на основі двосторонніх договорів між НТУ «ХПІ» та Балтійською Міжнародною Академією (Латвія, 2021), Academic agreement of cooperation with Maria Curie-Skłodowska University (Республіка Польща, 2021). - залучено провідних фахівців з інших навчальних закладів до проведення майстер-класів та занять на ОП. На зустрічі з адміністрацією НТУ «ХПІ» т.в.о. ректора зазначив, що ЗВО обов'язково дослуховується до всіх без виключення пропозицій чи зауважень; як приклад, на четвертому курсі рівня бакалавр проводиться додаткові заняття іноземною мовою, це додало можливість більш якісно підготувати бакалаврів до вступу на магістерський рівень.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗВО. Про цей факт свідчить присутність низки внутрішніх документів ЗВО про забезпечення якості освіти (Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Положення про моніторинг результатів навчання студентів, Положення про порядок організації та проведення опитування учасників освітнього процесу), діяльність Відділу забезпечення якості освітньої діяльності, доступність інформації на сайті НТУ «ХПІ» та свідчення, отримані під час зустрічей від т.в.о. ректора, гаранта ОП, завідувача кафедри, викладачів, керівників відділів ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Зважаючи на зазначені відповідності підкритеріям, ЕГ дійшла висновку, що ОПП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» відповідає якісним характеристикам критерію 8. Реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності з реалізації освітньої програми та вирішення їх на інституційному рівні.

Недоліки

Постійне (кожного року) перезатвердження ОП; Здобувачі не зацікавлені у результатах опитувань, низький рівень обізнаності студентського самоврядування у своїх функціональних обов'язках; Використання тільки GoogleForms як єдиного інструментарію у дослідженнях та опитуваннях.

Рекомендації

Розглянути питання щодо підстав оновлення ОП після завершення повного циклу підготовки здобувачів по даній ОП (2 навчальні роки) упродовж поточного та наступного навчальних років; Інформувати здобувачів про результати та дієвість опитувань після кожного проведеного опитування; Провести роз'яснювальні роботи зі студентським

самоврядуванням щодо його функціональних обов'язків протягом семестру; Для покращення діяльності відділу забезпечення якості освітньої діяльності рекомендуємо надати цій роботі фахового соціологічного підходу, а також забезпечити повну анонімність використовуючи спеціальні платформи, що дозволять це зробити, упродовж наступного календарного року; На майбутніх зустрічах з роботодавцями та випускниками посилити акцент спілкування на прикладному аспекті даної ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО встановлено чіткі та прозорі правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Закладом розроблено широкий спектр відповідних нормативних документів, зокрема, Статут НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/mlnyfn>), Правила внутрішнього розпорядку Національного технічного університету «ХПІ» (<http://surl.li/vsijfs>), Колективний договір між адміністрацією та первинною профспілковою організацією НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/egzrmi>), Положення про організацію освітнього процесу в НТУ «ХПІ» (<http://surl.li/gcslvv>) та низку інших положень, які розміщені на офіційному сайті ЗВО у розділі «Нормативні документи» (<http://surl.li/lxfxbu>). ЕГ констатує, що згадані вище нормативні документи доступні у відкритому доступі для всіх учасників освітнього процесу та опубліковані на офіційному сайті НТУ «ХПІ». Проте ЕГ виявила, що не всі нормативні документи, розроблені у ЗВО, знаходяться у відкритому доступі; наприклад, Положення про матеріальне стимулювання працівників НТУ «ХПІ» не опубліковане на сайті ЗВО та було надане ЕГ на відповідний запит у вигляді скан-копії. Під час зустрічі з академічним персоналом та зустрічі зі здобувачами вищої освіти, останні стверджували, що поінформовані та знають свої права і обов'язки.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ЕГ встановила, що на сайті Кафедри соціології і публічного управління (<http://surl.li/lgmarz>) розміщено проєкт ОП (2024 р.) (<http://surl.li/cgictd>). На цьому ж сайті містяться контакти для подання пропозицій і зауважень до проєкту ОП. На іншій сторінці сайту (<http://surl.li/hfrplm>) опубліковано витяги з протоколів засідання кафедри, на яких обговорювалися ОП та освітні компоненти, з яких окремо виділені пропозиції, подані гарантом (<http://surl.li/zrmsns>), стейкхолдерами (<http://surl.li/tyhxut> та <http://surl.li/sdxvol>) і здобувачами (<http://surl.li/mcuvs0>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Інформація про ОП «Соціологічне забезпечення економічної діяльності» знаходиться у відкритому доступі та оприлюднена на офіційному сайті ЗВО (<http://surl.li/uikvku>) та на сайті Кафедри соціології і публічного управління у розділі «Магістр» (<http://surl.li/hxflzl>, <http://surl.li/yuvaqv>). Опубліковані освітньо-професійні програми, навчальні плани, перелік обов'язкових освітніх компонентів, а також компоненти вільного вибору за ОПП 2023–2024 та ОПП 2024–2025. До кожного з ОК доступні силабуси та НМКД. Майже всі ці документи дубльовано англійською мовою, що дозволяє інформувати іноземних здобувачів та інших стейкхолдерів. Варто зауважити, що сайти університету, нормативні документи та навчально-методичні матеріали містять орфографічні та лексичні помилки. Окрім того, у вільному доступі не опубліковано розклад занять, що, з одного боку, ускладнює контроль за проведенням освітнього процесу та ускладнює доступ для тих, хто не має корпоративного акаунту, з іншого – засвідчує формування культури довіри адміністрації до викладачів та відповідальності зі сторони безпосередніх набувачів освітніх послуг. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти, останні повідомили, що розклад занять розміщений на платформі Microsoft Teams і доступний лише після входу за допомогою корпоративного акаунту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

На сайті кафедри розміщені всі необхідні для навчального процесу матеріали, у т.ч. компоненти навчальних курсів українською та англійською мовами.

Недоліки

Відсутність розкладу занять у відкритому доступі. Неопубліковані нормативні документи, зокрема положення про матеріальне стимулювання. Наявність орфографічних та лексичних помилок на сайті університету, в нормативних документах та навчально-методичних матеріалах.

Рекомендації

Забезпечити доступ до розкладу занять усім учасникам освітнього процесу на наступний навчальний рік. Опублікувати чинні нормативні документи впродовж цього навчального року. Виправити помилки на сайті університету, в нормативних документах та навчально-методичних матеріалах упродовж наступного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.pdf	4QBQ7cmKMDocAXAIHb2JqKuOB7lwZkbfxjHWVjL5p4k=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Сальнікова Світлана Анатоліївна

Члени експертної групи

Гвоздецька Богданна Григорівна

